

לא לסיפוח: הסיפור של ירושלים

← מה אפשר ללמוד מסיפוח ירושלים המזרחית?

← מדוע גם סיפוח 'רק' באזור ירושלים הוא הרסני?

יוני 2020

סיפוח, כל סיפוח, הוא צעד חד צדדי, בלתי חוקי, מכרסם עוד ביסודות הדמוקרטיים של ישראל, מוביל לפגיעה קשה בזכויות אדם, לפגיעה במרקם החיים בירושלים, מגביר את הפערים הכלכליים חברתיים, ומהווה מכת מחץ נוספת לפתרון עתידי מוסכם ובר קיימא.

אנו קוראים לכן/ם להתנגד נחרצות לכל סיפוח.

גם הסיפוח 'רק' בסביבות ירושלים יהיה הרסני.

(ראו גם נספח – תכניות ברוח הסיפוח שיש להתנגד אליהן כבר היום)

אנו מציעים לכן/לכם להצטרף אלינו לסיור

בו תוכלו לראות את הדברים מקרוב ובעיניים.

1. סיפוח בסביבות ירושלים מוביל לחיסולו של פתרון שתי המדינות

1. סיפוח פוגע בהכרה כי ירושלים תהיה בירתם לעתיד של שני העמים, ובלעדיה לא ייתכן פתרון לסכסוך. כל הליכי המו"מ המדיניים שהתקיימו מאז אוסלו הכירו בעיקרון של שתי בירות בירושלים על בסיס קווי 1967 עם תיקוני גבול מוסכמים ומוגבלים. הסיפוח יבטר את ירושלים המזרחית ואת סביבותיה, יסלים את הסכסוך ויחרב אפשרות לפתרון בר קיימא בעתיד.

2. גרירת הסיפוח ממזרח ירושלים לסביבות ירושלים מהווה פגיעה קשה נוספת בזיקות הפלסטיניות לירושלים, והיא לבדה מעוררת התנגדות קשה.

3. סיפוח בסביבות ירושלים ינתק את מזרח ירושלים מהגדה המערבית ויבטר את הגדה המערבית בין אזור רמאללה לבין אזור בית לחם. מצפון לירושלים, הסיפוח יקיף את רמאללה משלושה צדדים; מזרחה יבלע הסיפוח את אבו דיס ועזריה ויגיע עד יריחו; בדרום הסיפוח יקיף את בית לחם משלושה כיוונים וינתק אותה מרבים מהכפרים הסמוכים.

[ראו במפה שלהלן \(עמ' 6\).](#)

4. המרחב שבין רמאללה לבין בית לחם יבותר לחמש מובלעות פלסטיניות מופרדות ומבודדות. אזור יריחו יהיה מובלעת שיטית ונפרדת. הערים הפלסטיניות ינותקו לא רק זו מזו, אלא גם מחלקים משמעותיים מסביבתם, עליהם הן גם נסמכות כלכלית ולצרכי פיתוח עירוני עתידי.
5. סיפוח יוביל לקידומן של תכניות מתאר ישראליות הקיימות כבר באזורים אלה ליותר מ-30,000 יחידות דיור. אלו לא רק ירחיבו את ההתנחלויות אלא ייצרו אזורים בנויים ישראלים רצופים נוספים שיבטרו עוד את המרחב הפלסטיני.

ii. סיפוח = ישראל דמוגרפית. אנטי דמוקרטי

א. סיפוח גורר אתו משטר הפרדה המבסס מעמדות אזרחיים נבדלים ומופלים

6. המצב בירושלים, לפיו ליותר מ-300,000 התושבים הפלסטינים בעיר ירושלים, כמעט 40% מתושבי העיר, אין מעמד אזרחי מלא והם בעלי מעמד נחות של תושבי קבע, יצר בישראל מצב שאין שני לו בעולם: קהילה לאומית אתנית נעדרת זכויות אזרחיות ופוליטיות בתוך ישות פוליטית המגדירה את עצמה כדמוקרטית.
7. החלת החוק הישראלי על השטח המסופח תחמיר פערים מעמדיים אלו, וייתכן ואף תיצור שלושה מעמדות אזרחיים תחת ישות מדינית אחת. מלאו הזכויות לתושבים היהודים בשטח המסופח, משטר כיבוש צבאי שימשיך לחול על האוכלוסייה הפלסטינית מחוץ לשטחים המסופחים, ומעמדם האזרחי המופחת של התושבים הפלסטינים בירושלים. שלושה מעמדות אזרחיים שונים ומופלים לשתי האוכלוסיות החיות באותו שטח, על בסיס אתני-לאומי.

ב. סיפוח מוביל אינהרנטית לצעדים אנטי דמוקרטיים ופוגעניים

8. בשטח המיועד לסיפוח בסביבות ירושלים חיים כ-140,000 מתנחלים, לצד כ-600,000 פלסטינים: כ-100,000 יהיו באזור שיסופח ועוד כחצי מיליון פלסטינים באזורים הסמוכים שיבותרו ממנו.
9. מדיניות הסיפוח והמעמד האזרחי הפחות מובילים למדיניות מפלה ועוקרת. מאז 1967 פעלה ישראל בכל דרך לביצור רוב יהודי מוצק בירושלים, ולשם כך יצרה מתודות אפליה קשה, כאפליה בזכויות בתכנון ובמעמד האזרחי.

10. בהתאם למדיניות המפלה, האינהרנטית לסיפוח, איבדו אלפי תושבי ירושלים המזרחית את מעמד התושבות שלהם ואת יכולתם לגור בעיר מולדתם, בסמוך למשפחותיהם.

11. בעוד שבגדה שמעבר לשטח המסופח בירושלים המזרחית נוצרו שתי מערכות חוקים מפלות על בסיס אתני, בתוך השטח המסופח בירושלים המזרחית נוצרה אפליה קשה במימוש החוק הישראלי החל. כך קיימים חוקים (למשל חוק נכסי נפקדים וחוק הסדרי מנהל) המאפשרים הפקעת רכוש רק מבעליו הפלסטינים ואת העברתו לבעלים יהודיים. באמצעות שני חוקים אלה פונו ונמצאות בסכנת פינוי מבתיים מאות משפחות במזרח ירושלים, לרוב על ידי עמותות מתנחלים בסיוע המדינה. מנגנון מפלה זה יורחב בסיפוח לאזורים נוספים.

ג. צעדים אנטי דמוקרטיים אלו כושלים גם דמוגרפית

12. חרף המדיניות המפלה שהנהיגה ישראל בירושלים, הרוב היהודי בה הצטמצם במהלך השנים. מרוב של יהודים אל מול 26% פלסטינים, היום מתקרב אחוז הפלסטינים בעיר ל- 40%. הניסיון בירושלים המזרחית מגלה כי כדי להוסיף ולאחוז באזורים פלסטינים ישראל נוקטת בכלים אנטי דמוקרטיים מפלים, אך עדיין לא עולה בידה לעצור דמוגרפית את ההתפתחות הפלסטינית לצידה של ישראל.

ד. פגיעה קשה בזכויות אדם

13. רבות נכתב על הפגיעות הקשות שיוביל סיפוח, מלא או חלקי, לזכויות אדם. חשוב להדגיש שהפגיעה היא גם במי שיסופחו וגם במי שייוותרו באזורים שמחוץ לגבולות הסיפוח. פגיעה ראשית בזכויות הפלסטינים להגדרה עצמית, פגיעה קשה בחופש התנועה של רבבות פלסטינים, בזכויות הקניין שלהם, בזכותם לשירותים חברתיים, ועוד. לכן האמירה שאם הסיפוח לא יכלול אוכלוסיה פלסטינית הוא לא יפגע בזכויות האדם שלה היא מופרכת.

14. סיפוח בסביבות ירושלים יוביל לנישול וגירוש של קהילות פלסטיניות החיות באזורים אלו. הקהילות הפלסטיניות בסביבת ירושלים המיועדות לסיפוח כוללות כפרים קטנים עד בינוניים. קהילות אלו (כוולג'ה בדרום ירושלים וחאן אל אחמר שליד מעלה אדומים). מסתמכות במידה רבה על ערים פלסטיניות באזורי A ו-B לצרכים היומיומיים שלהן, והן ינותקו

מהם בעת סיפוח.

15. סיפוח מוביל לגזל נרחב של אדמות. מאז 1967 הפקיעה ישראל למעלה משליש מאדמות תושבי מזרח ירושלים, עליהן נבנו שכונות/התנחלויות ענק ליהודים ואף לא שכונה אחת לתושבים הפלסטינים. סיפוח בסביבות ירושלים יאפשר הפקעת קרקעות נרחבת באזור C. מרבית הקהילות באזור לא יוכלו לשרוד ללא אדמותיהן שיסופחו. קהילות שלא יסופחו, כבתיר בדרום ירושלים, ינותקו מאדמותיהן וסביר כי הן ייגזלו מהן.

16. הסיפוח יוביל גם להגברת הריסות בתים באזור.

III. סיפוח מעמיק עוד את הפערים הכלכליים-חברתיים

17. ירושלים הפכה במהלך השנים לעיר הענייה ביותר בין הערים הגדולות בישראל. העוני והפערים הקשים שנוצרו מאז הסיפוח בין תושבי ירושלים הישראלים לבין תושבי ירושלים הפלסטינים אינם נובעים רק מיישום מדיניות מפלה, כבתחום התכנון. פערים אלו אינהרנטיים למקום בו קיימים פערים במעמד האזרחי כבירושלים.

18. רק ב-2018, לראשונה מאז הסיפוח, החליטה ממשלת ישראל להשקיע לראשונה באופן משמעותי בירושלים המזרחית, אך גם תכנית החומש הראשונה שהציגה שעומדת על כ-2 מיליארד ש"ח הינה ראשונית בלבד, חלקית, אינה נוגעת בכל היבטי האפליה הקשים הקיימים, והיא גם מתקשה רבות ביישומה בגלל הפערים הקיימים במעמד האזרחי ובזכויות השונות שמוקנות בעקבותיו לתושבים.

19. האזורים המזרח ירושלמים שנותקו מהעיר באמצעות גדר ההפרדה, מדגימים את העומק אליהם נדונים אזורים פלסטינים מבודדים, סמוכים לשכונות/התנחלויות ישראליות. אלו הופכים לגטאות של עוני והזנחה חמורים. הסיפוח יביא לכליאתם של פלסטינים רבים נוספים במובלעות ענק של מצוקה ועוני, שרשויות המדינה אינן מסוגלות להתמודד עמם בשגרה ובוודאי לא בתקופות חירום כפי שהבהיר משבר הקורונה.

IV. סיפוח אינו חוקי על פי הדין הבינלאומי:

אסור לגנוב גם 'קצת'. אסור להפך את החוק גם 'קצת'

20. הצעדים החד צדדיים בהם נקטה ישראל במזרח ירושלים לא שינו את הסטטוס המשפטי של מזרח ירושלים מבחינת הדין הבינלאומי. מדינות

העולם אינן מכירות ברובן המכריע בסיפוח של מזרח ירושלים לישראל, ואין הכרה בריבונות ישראל במזרח ירושלים. מהלכים נוספים חד צדדיים של ישראל סביר שיזכו לסנקציות בינלאומיות.

21. הסיפוח, כמהלך חד צדדי, מהווה הפרה של הדין הבינלאומי ושל זכויות האדם. ישראל אינה יכולה לבדה, אף בתמיכת הממשל האמריקאי, להחליט לבד על סיפוח שטחים.

V. סיפוח ישנה את פני ירושלים ויפר את האיזונים העדינים הקיימים בה

22. תכנית הסיפוח תשנה פעם נוספת את פני ירושלים ואת עתיד הסכסוך הישראלי פלסטיני כולו, ותדון את הישראלים והפלסטינים כאחד אל מציאות קבע מסלימה של אדונים ונשלטים.
23. בירושלים, כמו במרחב הישראלי-פלסטיני כולו, חיים בטוחים ויציבים יתקיימו רק מתוך הכרה במכלול זיקותיהם של שני העמים, ורק כאשר שניהם יוכלו לנהל את חיי היומיום ואת חייהם הקולקטיביים באופן עצמאי, דמוקרטי, שוויוני וללא פחד.
24. הסיפוח, כהצעות חד צדדיות אחרות, מנותק מהבנת מרקם החיים היומיומי בירושלים, יפגע באופק עתידי חיובי לשני חלקי ירושלים, ויפר עוד את המסד לחיים יציבים בעיר. הפרדה מפלה במעטפת ירושלים תעצים את זירות החיכוך והעוינות גם בתוך העיר ותדרדר ותסלים את המציאות בשניהם.
25. גלי האלימות שחוותה ירושלים נובעים מהיעדר תקווה, ייאוש ותסכול. מהלכים כפויים המפרקים מסגרות פיזיות, חברתיות וכלכליות והמובילים לירידה דרסטית בתנאי החיים ולייאוש וחוסר מוצא הם מתכון כמעט ודאי להסלמה והקצנה.

כל אלה עומדים לצדן של ההשלכות הנוספות הקשות של סיפוח שפורטו רבות כבר בתחום הביטחון, בתחום הכלכלי, ובתחום היחסים הבינלאומיים ומעמדה של הרשות הפלסטינית.

**לאור כל אלה אנו קוראים לכן/ם להתנגד נחרצות לכל סיפוח.
גם הסיפוח 'רק' בסביבות ירושלים יהיה הרסני.
(ראו גם נספח – תכניות ברוח הסיפוח שיש להתנגד אליהן כבר היום)
אנו מציעים לכן/לכם להצטרף אלינו לסיור
בו תוכלו לראות את הדברים מקרוב ובעיניים.**

VII. נספח: תכניות ברוח הסיפוח בסביבות ירושלים שיש להתנגד להן כבר

היום

כבר היום ישראל מבקשת לקדם מספר תכניות חד צדדיות ברוח הסיפוח. נבקשכם/ן לפעול נחרצות למניעת קידומן של תכניות אלו.

1. **תכניות לקידום הבניה באזור E1** – שתי תכניות מתאר (420/4/7 ו-420/4/10) לבניית כ-3,400 יח"ד. התנגדויות לתכנית מוגשות עד ה-9/8/20.
2. **מכרז בגבעת המטוס בדרום ירושלים המזרחית** - מכרז מספר 61/2020/ים להקמת 1,077 יחידות דיור בגבעת המטוס א'. הגשת הצעות למכרז אפשרית עד 7/9/20 ופתיחתו של המכרז נקבעה ל-2/8/20. זו תהיה הפעם הראשונה מאז סוף שנות ה-90 שישראל מקימה שכונה גדולה חדשה נוספת בירושלים המזרחית במיקום המעמיק את הנתק בין דרום ירושלים המזרחית לבין אזור בית לחם ודרום הגדה המערבית.
3. **תכניות הר חומה E** - תב"ע 15399 – תכנית אב בהיקף של 2,000 יחידות דיור - שהוגשה על ידי משרד הבינוי להתנחלות חדשה בשם הר חומה E. התכנית אושרה בסוף אפריל. תכנית זו מאפשרת את קידומן של תכניות מפורטות כמו תב"ע 285411 - תכנית מפורטת לבניית 306 יחידות דיור בשטח של כ-30 דונם. הר חומה E המכונה גם 'הר חומה מערב' ממוקם בשטח הפתוח שבין הר חומה לבין גבעת המטוס. שכונה/התנחלות זו לצדה של גבעת המטוס ייצרו רצף ישראלי בנוי לאורך גבולה הדרומי של ירושלים המזרחית, וישלימו את ניתוקה של מזרח ירושלים מאזור בית לחם ודרום הגדה המערבית.
4. **תכנית בניה בעטרות** – ב-11 בפברואר הגיש משרד השיכון לעיריית ירושלים תכנית בניה להקמת התנחלות חדשה בת 9,000 יח"ד בשטח שדה התעופה עטרות, בין השכונות כפר עקב, קלנדיה וא-ראם (יוש 764963).